

تحلیل محتوای اخبار مطبوعات جهان؛ در رابطه با زمینه سازی جنگ ایران و عراق

رقیه محمدی*

<p>در این مقاله تلاش می شود اخبار منعکس شده در مطبوعات جهان در رابطه با زمینه های شروع جنگ میان ایران و عراق مورد بررسی و از بُعد کمی مورد تحلیل محتوایی قرار گیرد. اخبار در محدوده زمانی حدوداً دو ساله مورد بررسی قرار گرفته و جهت گیری های هر یک از عناوین خبری در چارچوب خاصی مورد تحلیل قرار خواهد گرفت. در تهیه این مقاله از ۳۱ روزنامه مهم منطقه ای و فرامنطقه ای و نیز کتاب جنگ ایران و عراق از نگاه مطبوعات جهان که توسط پژوهشگاه علوم و معارف دفاع مقدس تهیه شده، استفاده شده است.</p> <p>واژه های کلیدی: مطبوعات، تحلیل محتوا، جنگ ایران و عراق، تبلیغات.</p>	<p>چکیده</p>
---	---------------------

مقدمه

از درون، خود را مورد پرسش قرار می داد و به واسطه آن برخی دسته بندی ها صورت گرفت که در آن برخی ضدانقلاب و برخی به انقلابی و... تقسیم بندی شدند و دامنه این اختلافات نیز هر روز بیشتر دامن کشور را می گرفت. در آن سوی مرزهای این سرزمین دشمنان قدیمی و کهنه کار وطن در پی زمینه سازی برای شکل بخشیدن به جنگی بودند تا به واسطه آن بتوانند نه تنها انقلاب را با شکست روبرو کنند بلکه به مقاصد و اهداف تجاوزگرانه قومی و منطقه ای خود که سال ها سودای آن را در سر می پروراندند، برسند.

از سویی دیگر دیدگاه سیاست خارجی انقلاب ایران، مخالفت جدی و استواری با سردمداران جهان از جمله

دو سال پیش از آغاز جنگ میان ایران و عراق، درست زمانی که ایران در حال زایش دوباره از پس یک انقلاب بزرگ اجتماعی - سیاسی بود و هنوز ساختارهای اجتماعی و سیاسی آن که به واسطه اندقلاب اسلامی شکسته شده بودند، بازسازی نشده بود. زمانی که ارتش فرو ریخته بود و بسیاری از رجز نظامی آن کشور گریخته بودند و در مواردی نیز به اندقلاب پیوسته بودند و از سویی دیگر ساختار سیاسی کشور لرزان و بی ثبات بود و بسیاری از نهادهای اجتماعی چون دانشگاه ها، تلویزیون، ادارات و... در تب و تاب انقلاب بودند و کشور از درون درگیر با زایی بود. زمانی که انقلاب

* کارشناس ارشد جامعه شناسی از دانشگاه الزهراء

بخشی از حقیقت را بر ایمان بنمایاند. شاید که سند دیگری از فتنه جویی ها و جنگ طلبی های دولت هایی که در آن برهه تاریخی علیه ملت ایران شوریدند، باشد.

سوال های تحقیق

تحلیل و پژوهش بر روی اخبار مندرج در رسانه های جهان در رابطه با زمینه سازی های جنگ، با توجه به تعدد آن همانطور که در ادامه خواهد آمد بدون داشتن طرح نظری و سوالات اولیه، سرانجامی جز آشفتگی تحقیق نخواهد داشت. اگر چه مطالعه مذکور جنبه توصیفی و تحلیلی دارد و در حین مطالعه به کشف رابطه اخبار و دسته بندی های هدفمند خواهیم رسید اما طرح سوالات اولیه نیز ضروری است. هر چند سوالات کلی و توصیفی به نظر آیند اما سمت و سوی خوبی به محقق و خواننده این مقاله خواهد داد تا بدانیم به دنبال چه چیزی هستیم و چه اهدافی را دنبال می کنیم.

سوالات پژوهش

- چه منابع خبری اخبار مربوط به اختلافات میان ایران و عراق را منتشر کرده اند؟
- این منابع خبری، هر کدام به چه میزان به این اختلاف پرداخته اند؟
- چه رویکردهایی در اخبار مندرج در این منابع در رابطه با اختلافات ایران و عراق وجود دارد؟
- هر منبع چه رویکردهایی را در برهه های زمانی مختلف لحاظ کرده است؟
- هر رویکرد چه بحث هایی در رابطه با اختلافات ایران و عراق مطرح کرده است؟
- اوج طرح اختلافات دو کشور از جهت زمانی قابل تحلیل است؟

واحد تحلیل تحقیق

انتخاب واحد تحلیل مهمترین بخش در تحلیل محتواست که با توجه به اهداف و سوالات تحقیق از سوی محقق انتخاب می شود. با توجه به سوالات تحقیق و محدوده انتخاب شده برای این تحقیق عناوین خبری جهت واحد تحلیل برگزیده شده اند.

آمریکا، انگلیس و شوروی و سایر کشورهای غربی اظهار نموده بود و البته آنها نیز که منافع خود را در ایران و منطقه به واسطه فرو پاشی نظام شاهنشاهی از دست داده بودند در صدد گرفتن انتقام از این انقلاب برآمدند. درست از این زمان بود که مطبوعات جهان به انعکاس اخباری پرداختند که با تحلیل آنها می توانیم به طور علمی و عمیق از زمینه های شکل گیری این جنگ و بسترهای مهیا شده آن، آگاه شویم.

روش مورد استفاده در این مقاله جهت مطالعه اخبار مذکور، روش "تحلیل محتوا" است. که البته از زمره جالب ترین رویکردها در زمینه مطالعات اسنادی است.

طرح مسئله

امروز پس از گذشت ۳۰ سال از انقلاب و ۲۸ سال از جنگ، هنوز به گونه ای علمی وقایع این مهم مورد بررسی قرار نگرفته است. با توجه به ابعاد مختلف تاریخی، برخی اسناد مورد بی توجهی قرار گرفته اند و جهت مطالعه این برهه خاص از تاریخ ایران به درستی مورد بهره برداری قرار نگرفته اند. هر چند خوشبختانه این اطلاعات به صورت دسته بندی شده و قابل استناد در کتابخانه ها و مراکز اسنادی موجود است اما از جهت پژوهشی مورد بی مهری محققان و مراکز تحقیقی قرار گرفته اند.

بررسی این اطلاعات و اخبار از جهت تاریخی، اجتماعی و سیاسی قابل توجه است چرا که به دلیل مکتوب بودن و عینیتی که در این اخبار وجود دارد، منبع قابل اعتمادی جهت استناد هستند، تا بخشی از دوره تاریخی را (۱۳۵۷-۵۹) در رابطه با ایران و عراق مورد مطالعه قرار دهیم که به دلیل وجود برخی آشفتگی های اجتماعی و سیاسی حاکم بر کشور نادیده انگاشته شده اند.

این اخبار در واقع انعکاسی هستند از رگه های اختلاف و دشمنی ها که توسط کشورهای منطقه و در حوزه بین المللی مطرح شدند و پس از دو سال، جنگی را شکل دادند که ۸ سال به طول انجامید و عواقب مخرب اجتماعی و سیاسی آن تا سال ها بر چهره جامعه باقی ماند. اگر چه این تحقیق نیز مانند سایر تحقیقات انجام شده و مطالعات صورت گرفته نمی تواند چهره این جریان را به طور کامل و یک دست به نمایش بگذارد و لیکن می تواند

السیاسه - لس آنجلس تایمز - العمل - نییش - هرالد
اگزونینیر - یواس نیوز، داون و....

در یک جمع بندی کلی در هر یک از اخبار، مقوله های
زیر مورد مطالعه قرار خواهد گرفت:

تعیین رویکرد عنوان خبر با زیرمقوله های؛

۱. بسترهای اجتماعی داخلی در ایران.

۲. بسترهای سیاسی داخلی در ایران.

۳. بسترهای اجتماعی داخلی در عراق.

۴. بسترهای سیاسی داخلی در عراق.

۵. بسترهای بین المللی جنگ ایران و عراق.

۶. بسترهای منطقه ای جنگ ایران و عراق.

۷. اطلاع رسانی جریان جنگ.

و تاریخ خبر اعم از ماه، سال، منبع خبر، زبان و نوع رویکرد.

جامعه آماری و نحوه نمونه گیری

تعیین جامعه آماری یکی از بحث های مهم در رویکرد
تحلیل محتوا است. در تحلیل محتوا عموماً به کل جامعه
آماري دسترسی وجود دارد و لیکن بالحاظ نمودن زمان و
هزینه ها عموماً از انواع نمونه گیری های معمول در تحلیل
محتوا استفاده می شود.

در این تحقیق به دلیل اهمیت دوره های زمانی و
نحوه انعکاس اخبار در دوره زمانی دو ساله که از بهمن ماه
۱۳۵۷ آغاز می شود و تا ۳۱ شهریور ماه ۱۳۵۹ ادامه می یابد،
و به دلیل امکان دسترسی به کلیه این اخبار که توسط
پژوهشگاه علوم و معارف دفاع مقدس جمع آوری شده
است، کلیه جامعه آماری (شامل عناوین خبری) بدون
لحاظ نمودن نمونه گیری مورد بررسی قرار خواهد گرفت.
تعداد جامعه آماری مورد مطالعه حدود ۲۳۰ الی ۲۴۰
عنوان خبری مندرج در ۳۰ منبع خبری می باشد.

یافته های تحقیق بر اساس اطلاعات بالا اعم از
مقوله ها، زیر مقوله ها و جامعه آماری، کدگذاری و داده ها
به صورت جداول از هم تمیز داده شد. یافته های تحقیق به
شرح زیر می باشد:

یافته های تحقیق

پس از مطالعه کلی عناوین محدود شده در تاریخ ۱۱ بهمن
ماه ۱۳۵۷ تا شهریور ماه ۱۳۵۹، اطلاعات استخراج شده با

۱. پژوهشگاه علوم و معارف دفاع مقدس، جنگ ایران و عراق از نگاه مطبوعات جهان، گروه مترجمان، تهران: انتشارات شکیب (۱۳۸۷).

عناوین خبری با توجه به اینکه به طور اجمالی رویکرد
و خلاصه ای از کل خبر است و جهت گیری های خبری را
برای محقق روشن می کند، راهنمای خوبی برای تحلیل
هستند و به عنوان واحد تحلیلی در این تحقیق در نظر گرفته
شده اند.

لازم به یادآوری است که؛ در جایی که عناوین خبر،
گنگ و یا نامفهوم بود جهت انجام مرحله کدگذاری به اصل
خبر رجوع شد و با توجه به متن خبر، عنوان خبر کدگذاری
شد.

مقوله ها و زیرمقوله های تحقیق

مقوله های اصلی مورد توجه در تحلیل اخبار، مقوله های
موضوعی، سبک مطلب و منبع می باشد. مقوله موضوعی
شامل زیر مقوله های گوناگونی چون؛ روابط خارجی
سیاسی، حکومت سیاسی و محلی، علوم پزشکی، امور
آموزشی، حوادث نظامی، دفاعی، جنگ و خشونت های
سیاسی و... می باشد. با توجه به موضوع مورد توجه در این
تحقیق، موضوع اخبار مطالعه شده تنها در حوزه مقوله
تهدیدها و اختلافات بین دو کشور ایران و عراق اعم از
نظامی، اجتماعی و سیاسی می گنجد و سایر موضوعات
مورد توجه نیست.

مقوله سبک مطلب نیز اصولاً با هفت زیرمقوله، خبر،
سرمقاله، گزارش، مصاحبه، نامه، پاسخ مسئولان و غیره در
نظر گرفته می شود.

با توجه به اینکه در منبع مورد مطالعه سبک مطلب قید
نشده است و تنها بر اساس حدس می توان اخبار را به زیر
مقوله ها تقسیم نمود، از این مقوله در تحلیل اخبار این
تحقیق استفاده نشده است. البته این موضوع آسیبی به کل
کار وارد نکرده چرا که بیشتر این مقوله جهت تحلیل
محتواهای توصیفی، می تواند مورد توجه محقق باشد.

مقوله منبع در این رساله، بیش از ۳۱ منبع خبری است
که در زیر می آید:

الشرق الاوسط - نیویورک تایمز - واشنگتن پست -
کریستین مانتور - تایمز - فاینشال تایمز - گاردین - دیلی
تلگراف - الازمنه العربیه - النهار - السفير - اینترنشنال هرالد
تریبون - اکونومیست - اف دی آر - وال استریت ژورنال -
نیوزویک - هورینگ استار - لوییس ویک - آبزورر -

جدول ۱) فراوانی اخبار در هر روزنامه در تاریخ ۵۷/۱۱ تا ۵۹/۷
(هر روزنامه چند خبر داشته است؟)

ردیف	منبع	فراوانی
۱	الشرق الاوسط	۴۶
۲	نیویورک تایمز	۳۴
۳	واشنگتن پست	۳۴
۴	کریستین ساینس مانیتور	۱۳
۵	تایمز	۱۳
۶	فاینشال تایمز	۱۲
۷	گاردین	۸
۸	دیلی تلگراف	۸
۹	الازمنه العربیه	۷
۱۰	التهار	۷
۱۱	السفیر	۶
۱۲	اینترنشنال هرالڈ تریبون	۶
۱۳	اکونومیست	۵
۱۴	اف دی آر	۴
۱۵	وال استریت ژورنال	۳
۱۶	نیوز ویک	۳
۱۷	هورینگ استار	۲
۱۸	اوئیس ویک	۲
۱۹	لیزینس لونگ	۲
۲۰	آبزور	۲
۲۱	السیاسه	۲
۲۲	لس آنجلس تایمز	۲
۲۳	العمل	۱
۲۴	نیش	۱
۲۵	هرالد اگزونینیر	۱
۲۶	یواس نیوز	۱
۲۷	داون	۱
۲۸	الانوار	۱
۲۹	ساندر تایمز	۱
۳۰	لیبرلگیوم	۱
۳۱	الانباء	۱

توجه به سوالات اولیه پژوهش، به شرح زیر می باشد:

- بررسی فراوانی اخبار در هر روزنامه در طول تاریخ ۵۷/۱۱ تا ۵۹/۶. (هر روزنامه چند خبر داشته است؟)
- بررسی فراوانی اخبار در روزنامه ها به تفکیک سال و ماه. (در هر روزنامه به تفکیک سال و ماه چند خبر درج شده است؟)
- بررسی رویکردهای مختلف در اخبار روزنامه ها در طول تاریخ ۵۷/۱۱ تا ۵۹/۶. (در اخبار چه رویکردهای خبری وجود دارد؟)
- بررسی اخبار مندرج در روزنامه های پر خبر. (در روزنامه های پر خبر، اخبار مندرج در این رابطه دارای ویژگی هایی است؟)

- بررسی فراوانی اخبار در هر روزنامه در طول تاریخ ۵۷/۱۱ تا ۵۹/۶. (هر روزنامه چند خبر داشته است؟)

همانطور که در جدول شماره ۱ آمده است؛ بیشترین فراوانی اخبار با ۴۶ خبر، متعلق به روزنامه الشرق الاوسط و پس از آن به ترتیب نیویورک تایمز، واشنگتن پست و کریستین مانیتور و تایمز (با فراوانی همسان) قرار دارد. این سه روزنامه با مجموع ۱۱۴ خبر از ۲۳۰ خبر، ۴۹ درصد از کل اخبار مربوط به زمینه های جنگ میان ایران و عراق را پوشش داده اند که قابل توجه می باشد.

پس از آن به ترتیب کریستین ساینس مانیتور، تایمز، فاینشال تایمز، گاردین و دیلی تلگراف، الازمنه العربیه و النهار با انتشار ۶۸ خبر، حدود ۲۴ درصد اخبار در طول این تاریخ را به خود اختصاص داده اند.

در مجموع ۱۰ منبع خبری با ۱۸۲ خبر، ۷۳ درصد اخبار مربوطه را منتشر کردند و ۲۱ (بیشتر) منبع دیگر با ۶۴ خبر، تنها ۲۷ درصد اخبار را پوشش داده اند.

از این ۱۰ منبع خبری ۳۰ درصد روزنامه های عربی زبان و ۷۰ درصد انگلیسی زبان بوده اند. که با انتشار ۵۹ خبر از ۱۱۴ خبر (در رابطه با روزنامه های پر خبر) حدود ۵۱/۷ درصد اخبار را به خود اختصاص داده اند.

در مجموع می توان ۱۰ منبع خبری ردیف های اول جدول را مهمترین منابع خبری در رابطه با انعکاس اخبار مربوط به زمینه های جنگ ایران و عراق ارزیابی کرد چرا که سایر منابع تنها اشاراتی به این موضوع داشته اند.

جدول ۲) بررسی فراوانی اخبار در روزنامه ها به تفکیک سال و ماه.

سال	ماه	فراوانی	جمع	درصد
۱۳۵۷	۱۱	۱	۲	۴۰
	۱۲	۱		
۱۳۵۸	۱	۲	۳۷	۱۵/۱۰
	۳	۱		
	۷	۱		
	۸	۳		
	۹	۶		
	۱۰	۳		
	۱۱	۸		
	۱۲	۱۳		
۱۳۵۹	۱	۵۵	۲۰۷	۸۴/۴۸
	۲	۱۰		
	۳	۲		
	۴	۸		
	۵	۵۳		
	۶	۷۹		
جمع		۲۴۶	۲۴۶	۱۰۰

- بر اساس ۷ رویکرد کلی مورد بررسی و تحلیل قرار داد:
- عناوین خبری با تأکید بر بسترهای اجتماعی داخلی در ایران.
 - عناوین خبری با تأکید بر بسترهای سیاسی داخلی در ایران.
 - عناوین خبری با تأکید بر بسترهای اجتماعی داخلی در عراق.
 - عناوین خبری با تأکید بر بسترهای سیاسی داخلی در عراق.
 - عناوین خبری با تأکید بر بسترهای بین المللی جنگ ایران و عراق.
 - عناوین خبری با تأکید بر بسترهای منطقه ای جنگ ایران و عراق.
 - اخبار اطلاع رسانی جنگ بین دو طرفین.

- بررسی فراوانی اخبار در روزنامه ها به تفکیک سال و ماه (در هر روزنامه به تفکیک سال و ماه چند خبر درج شده است؟)

همانطور که در جدول شماره ۲ مشاهده می شود، تادی ماه سال ۱۳۵۸ مجموعه اخبار منتشر شده در مطبوعات خارجی مورد مطالعه که در رابطه با زمینه های جنگ میان ایران و عراق خبر رسانی می کردند تنها تعداد معدودی بوده است. این اخبار با میانگین ۰/۶۶ خبر در ۹ ماه اول زمان مورد مطالعه، کمترین میزان انتشار خبر را در مقایسه با سایر ماه های مورد مطالعه دارد. ۶ خبر در کل ماه های مذکور منتشر شده است. اما از نیمه دوم سال ۵۸، تعداد انتشار خبر فزونی یافته و به ۳۰ خبر، در ۶ ماه دوم سال افزایش یافته است. میانگین اخبار در هر ماه ۵ می باشد که افزایش ۷/۵ برابری را در مقایسه با ۹ ماه اول نشان می دهد و اوج افزایش اخبار در اسفندماه این سال می باشد.

در سال ۵۹ که شش ماه اول آن مورد مطالعه است، ۲۰۷ خبر منتشر شده است اما پراکندگی اخبار در این زمان بیشتر متمرکز بر فروردین ماه با ۵۵ خبر و مردادماه و شهریور ماه هر کدام به ترتیب ۵۳ و ۷۹ خبر می باشد. البته فراوانی اخبار در دو ماه آخر (مرداد و شهریور) به دلیل مصادف شدن با آغاز جنگ چندان غیر قابل پیش بینی نیست. اما افزایش ۴/۲ درصدی اخبار در فاصله دو ماه اسفندماه و فرودین ماه ۵۹ بسیار جالب توجه است. همانطور که می بینیم اخبار منتشره در این باره در اسفندماه از ۱۳ عنوان خبر به ۵۵ عنوان خبر در فروردین ماه افزایش می یابد و ناگهان در فروردین ماه این آمار از ۵۵ خبر به ۱۰۰ خبر در اردیبهشت ماه و در خردادماه به ۲ خبر تنزل می یابد. در صورت صحت اولیه در نحوه جمع آوری اخبار، این تنزل قابل توجه و بررسی است که با رجوع به محتوای اخبار در این ماهها آن را می توان مورد تحلیل قرار داد.

- بررسی رویکردهای مختلف در اخبار روزنامه ها در طول تاریخ ۵۷/۱۱ تا ۵۹/۶ (در اخبار چه رویکردهای خبری وجود دارد؟)

پس از مطالعه کلیه عناوین خبری، جهت بررسی محتوایی عناوین خبری، رویکردهای اطلاع رسانی و محتوایی آنها مورد بررسی قرار گرفت.

اخبار درج شده در مطبوعات مورد مطالعه را می توان

جدول ۳) اخبار مربوط به بسترهای اجتماعی داخلی در ایران

ردیف	اخبار مربوط به بسترهای اجتماعی داخلی در ایران	تاریخ	منبع	زبان	رویکرد
۱	ممنوعیت ورود خودسرانه به داخل منازل و لغو اعمال سانسور توسط ایران	۲۷ ۱۲ ۵۷	هرالد اگزومینر	انگلیسی	۱
۲	وضعیت دشوار	۱۸ ۱۲ ۵۸	اکونومیست	انگلیسی	۱
۳	بحران مدارس کاتولیکی در ایران	۱۳ ۵ ۵۹	الشرق لاوسط	عربی	۱

مطالعه، ۲۰ خبر از ۲۴۷ خبر مطالعه مستقیماً به وضعیت سیاسی در ایران می پردازد که حدوداً ۸۱ درصد از کل اخبار را شامل می شود.

محتوای اخبار: این اخبار منعکس کننده سیاست های دولت در آن دوره زمانی می باشد. براساس یک جمع بندی کلی می توان گفت عناوین خبری با این رویکرد، معطوف به اختلافات سیاسی داخلی و متعاقب آن مشکلات کلان در سیاست های اقتصادی در ایران می باشد که به طور خاص می توان به اختلافات درون حاکمیتی انقلابیون از جمله مسئله قومیت ها و به طور ویژه کردها، مشکلات تجاری پیش آمده میان ایران و آمریکا بعد از انقلاب، بحث آشفتنگی های داخلی ایران و بر خلاف آن اتحاد بیشتر عراق خصوصاً در بعد منطقه ای، ضعف ارتش، بالا رفتن انتظارات مردم از حاکمیت در ایران و جدی شدن برخی از مشکلات اقتصادی به دلیل لغو برخی معامله های بین المللی و اختلاف بنی صدر با روحانیون اشاره نمود. از سویی دیگر مهمترین بحث در رابطه با زمینه های اختلاف که در این اخبار آمده است را می توان در اعلام علنی امام خمینی (ره) به دشمنی با عراق و درخواست ایشان از ارتش عراق برای شورش بر ضد دولت حاکم به روشنی دید.

از جهت تاریخ انتشار: نحوه پراکندگی تاریخی این اخبار نیز همانطور که در جدول مشاهده می شود، در سال ۵۸ دو خبر از ۳۷ خبر منتشر شده، معادل ۵/۴ درصد را شامل می شود. اما در سال ۱۳۵۹ از ۲۰۷ خبر منتشر شده تنها ۱۷ خبر معادل ۸/۲ درصد با این رویکرد مطرح شده است.

منابع منتشر کننده اخبار: بیشترین فراوانی در رابطه با انعکاس اخبار با این رویکرد مربوط به روزنامه الشرق الاوسط با ۵ خبر و اینترنشنال هرالد تریبون با ۴ خبر و به ترتیب واشنگتن پست با ۳ خبر و لس آنجلس تایمز و گاردین هر

بر این اساس عناوین خبری تحت عنوان نوع رویکرد در فرایند کد گذاری از یکدیگر متمایز و هر کدام در جدولی به طور جداگانه مورد بررسی قرار گرفت.

- بررسی اخبار مربوط به بسترهای اجتماعی داخلی در ایران

فراوانی و درصد وجود این نوع اخبار: بر اساس مطالعه انجام شده در رابطه با رویکردهای خبری در مطبوعات مورد مطالعه، تنها سه خبر از ۲۴۷ خبر مطالعه مستقیماً به وضعیت اجتماعی در ایران می پردازد که تنها ۱/۲ درصد از کل اخبار را شامل می شود.

محتوای اخبار: این اخبار اصولاً منعکس کننده وضعیت جامعه ای با ویژگی های جامعه بعد از انقلاب است که دچار مسائل اجتماعی خاصی می شود. از جمله این ویژگی ها مسئله برخورد با ضد انقلاب ها، اعمال سانسور شدید در حوزه های مختلف و بحث وضعیت مذهب و دین در جامعه انقلابی است.

از جهت تاریخ انتشار: نحوه پراکندگی تاریخی این اخبار نیز همانطور که در جدول شماره ۳ مشاهده می شود با فاصله های زیاد اسفندماه ۵۷، اسفندماه ۵۸ و مرداد ماه ۵۹ می باشد.

منبع منتشر کننده اخبار: هرالد اگزومینر، اکونومیست و الشرق الاوسط می باشد. که به جزء روزنامه الشرق الاوسط، سایر روزنامه ها جزء روزنامه های اصلی پیگیر این دسته از اخبار نمی باشند.

- بررسی اخبار مربوط به بسترهای سیاسی داخلی در ایران

فراوانی و درصد وجود این نوع اخبار: بر اساس مطالعه انجام شده در رابطه با رویکردهای خبری در مطبوعات مورد

جدول ۴) اخبار مربوط به بسترهای سیاسی داخلی در ایران

ردیف	اخبار مربوط به بسترهای سیاسی داخلی در ایران	تاریخ	منبع	زبان	رویکرد
۱	تصمیم ایران برای آزادی زندانیان کرد	۵ ۱ ۵۸	لس آنجلس تایمز	انگلیسی	۲
۲	آمادگی ایران برای برگرداندن جنگنده های اف ۱۴ و تسهیلات نظامی به آمریکا	۹ ۱ ۵۸	لس آنجلس تایمز	انگلیسی	۲
۳	علیرغم آشفتگی ایران، عراق به سمت مدرنیزه شدن پیش می رود	۳ ۱۰ ۵۸	کریستین مانیتور	انگلیسی	۳
۴	حالت جنگ بین ایران و عراق؛ ایران دیپلمات های خود را از عراق فراخواند	۱۹ ۱ ۵۹	السفیر	عربی	۲
۵	آماده باش تهران در پی وسعت یافتن خصومت با عراق	۱۹ ۱ ۵۹	واشنگتن پست	انگلیسی	۲
۶	ایران: آماده باش ارتش، فراخواندن نمایندگان خود از عراق	۱۹ ۱ ۵۹	اینترنشنال تریبیون	انگلیسی	۲
۷	درخواست آیت الله خمینی از عراقی ها برای شورش علیه دولت عراق	۲۰ ۱ ۵۹	دیلی تلگراف	انگلیسی	۲
۸	درخواست ایران برای سرنگونی رژیم عراق	۲۰ ۱ ۵۹	اینترنشنال تریبیون	انگلیسی	۲
۹	درخواست آیت الله خمینی از ارتش عراق برای شورش بر ضد دولت	۲۰ ۱ ۵۹	گاردین	انگلیسی	۲
۱۰	عراق و ایران در حالت جنگی؛ آیت الله خمینی و تشویق عراقی ها برای کودتا	۲۰ ۱ ۵۹	واشنگتن پست	انگلیسی	۲
۱۱	هدف ایران: سقوط عراق	۲۱ ۱ ۵۹	اینترنشنال تریبیون	انگلیسی	۲
۱۲	ضعف ارتش ایران و دست یافتن عراق به نقش کلیدی در منطقه	۲۲ ۱ ۵۹	واشنگتن پست	انگلیسی	۲
۱۳	تهدید بنی صدر به تهاجم علیه عراق	۲۳ ۱ ۵۹	گاردین	انگلیسی	۲
۱۴	آزادسازی قریب الوقوع گروگان های آمریکایی	۱۴ ۵ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۲
۱۵	ایران اخبار مربوط به آموزش مخالفین نظامی این کشور در خاک کویت را بعید دانست	۱۴ ۵ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۲
۱۶	بنی صدر می گوید که ارتش ایران در حال حرکت به سمت عراق است	۲۶ ۵ ۵۹	داون	انگلیسی	۲
۱۷	دشواری های جدید اقتصاد ایران؛ افزایش دستمزد و کاهش تولید	۲۷ ۵ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۲
۱۸	استفاده ایران از موشک در جنگ ایران و عراق	۶ ۶ ۵۹	اینترنشنال تریبیون	انگلیسی	۲
۱۹	دومین جلسه بنی صدر و رجایی	۱۳ ۶ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۲
۲۰	درگیری ها و سرنگونی هواپیمای عراق و ایران، تشدید درگیری بین بنی صدر و روحانیون	۱۹ ۶ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۲

جدول (۵) اخبار مربوط به بسترهای اجتماعی داخلی در عراق

ردیف	اخبار مربوط به بسترهای اجتماعی داخلی در عراق	تاریخ	منبع	زبان	رویکرد
۱	علیرغم آشفتگی ایران، عراق به سمت مدرنیته شدن پیش می رود	۳ ۱۰ ۵۸	کریستین مانیتور	انگلیسی	۳
۲	همه چیز در عراق آرام است	۲۹ ۱۲ ۵۸	کریستین مانیتور	انگلیسی	۳
۳	درگیری دانش آموزان عراقی و ایرانی در مراسم تشیع جنازه در بغداد	۱۷ ۱ ۵۹	نیویورک تایمز	انگلیسی	۳
۴	رد انتقال مرکزیت شیعه به قم از سوی علمای شیعه عراق	۱۷ ۵ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۳

شده در رابطه با رویکردهای خبری در مطبوعات مورد مطالعه، ۵۳ خبر از ۲۴۷ خبر مورد مطالعه مستقیماً به وضعیت سیاسی داخلی در عراق می پردازد که حدوداً ۲۷/۵ درصد از کل اخبار را شامل می شود.

محتوای اخبار: این اخبار منعکس کننده تمایلات و خواسته های سیاسی در دولت و حکومت عراق می باشد. از جمله محورهای مورد بحث در این رابطه که نقش کلیدی در این باره دارد بحث هایی چون دانش هسته ای در عراق، زندانی های عراقی در ایران، بازداشت معلمان در ایران، انتخابات در عراق و بحث دشمن ها، بازیابی گنجینه های عراق، اخراج سفیر ایران، اخراج مردم ایرانی از عراق، بحث تهدید مرزهای ایرانی، رهبری اعراب در منطقه، انفجارها، فسخ قرارداد ۱۹۷۵ با ایران و تسلط عراق بر شط العرب می باشد.

از جهت تاریخ انتشار: نحوه پراکندگی تاریخی این اخبار نیز همانطور که در جدول مشاهده می شود، در سال ۱۳۵۸ دو خبر معادل ۵/۴ درصد از اخبار همان سال و در سال ۵۹ نیز دو خبر معادل حدوداً ۱ درصد از اخبار همان سال می باشد.

منبع منتشر کننده اخبار: ۱۸ منبع خبری، عناوین خبری داشتند که به بسترهای سیاسی داخلی در عراق نظر داشته اند. از این میان نیویورک تایمز ۷ عنوان خبر و واشنگتن پست و الشرق الاوسط هر کدام با ۶ عنوان خبری، بیشترین اخبار را در رابطه با این رویکرد منتشر کرده اند. کریستین مانیتور، النهار، تایمز، گاردین، فاینشال تایمز و الازمنه العربی هر کدام با ۲ عنوان خبر و مورینگ استار، دیلی تلگراف، السفیر، الحوادث، الشعب، الاحراء و الانوار هر کدام یک عنوان خبری با این رویکرد داشته اند.

نکته قابل توجه در این بخش تعدد روزنامه های عربی

کدام با ۲ خبر و کریستین ساینس مانیتور، السفیر، دیلی تلگراف و داوون هر کدام با ۱ خبر، منعکس کننده اخبار با این رویکرد می باشد.

بررسی اخبار مربوط به بسترهای اجتماعی داخلی در عراق

فراوانی و درصد وجود این نوع اخبار: بر اساس مطالعه انجام شده در رابطه با رویکردهای خبری در مطبوعات مورد مطالعه، چهار خبر از ۲۴۷ خبر مورد مطالعه مستقیماً به وضعیت اجتماعی داخلی در عراق می پردازد که تنها ۱/۶ درصد از کل اخبار را شامل می شود.

محتوای اخبار: این اخبار می خواهد منعکس کننده ویژگی های اجتماعی چون آرامش در عراق، جریان مدرنیزاسیون در این جامعه و وضعیت اختلافات اجتماعی میان ایران و عراق است که باعث به هم ریختگی در جامعه عراق شده است و بحث مذهب و خصوصاً جدال در مرکزیت شیعه میان عراق و ایران می باشد.

از جهت تاریخ انتشار: نحوه پراکندگی تاریخی این اخبار نیز همانطور که در جدول مشاهده می شود، در سال ۱۳۵۸ دو خبر معادل ۵/۴ درصد از اخبار همان سال و در سال ۵۹ نیز دو خبر معادل حدوداً ۱ درصد از اخبار همان سال می باشد.

منبع منتشر کننده اخبار: کریستین مانیتور با دو خبر و نیویورک تایمز و الشرق الاوسط هر کدام با ۱ خبر، منعکس کننده اخبار با این رویکرد می باشد.

- بررسی اخبار مربوط به بسترهای سیاسی داخلی در عراق

فراوانی و درصد وجود این نوع اخبار: بر اساس مطالعه انجام

جدول ۶) اخبار مربوط به بسترهای سیاسی داخلی در عراق

ردیف	اخبار مربوط به بسترهای سیاسی داخلی در عراق	تاریخ	منبع	زبان	رویکرد
۱	تمهید نفتی عراق برای دستیابی به 'دانش' هسته‌ای	۱۲ ۹ ۵۸	بیزینس ویک	انگلیسی	۴
۲	درخواست عراق مبنی بر آزادی ۱۶ تن که توسط ایران دستگیر شده‌اند	۲۷ ۹ ۵۸	نیویورک تایمز	انگلیسی	۴
۳	عراق در حال آمادگی	۲۸ ۹ ۵۸	واشنگتن پست	انگلیسی	۴
۴	روابط عراق با ایران در پایین‌ترین حد، معلمان بازداشتی در کانون توجهات	۲۸ ۹ ۵۸	کریستین مانیتور	انگلیسی	۴
۵	مبارزه طلبی عراق	۱۹ ۱۱ ۵۸	نیویورک تایمز	انگلیسی	۴
۶	برنامه ریزی عراق برای انتخابات؛ دشمنان حق رای ندارند	۱۸ ۱۱ ۵۸	نیویورک تایمز	انگلیسی	۴
۷	عراق در تلاش برای بازیابی گنجینه‌های خود از خارج	۲۸ ۱۱ ۵۸	نیویورک تایمز	انگلیسی	۴
۸	بغداد: اعدام یک عراقی به دلیل تیراندازی در کربلا	۱۱ ۱۲ ۵۸	التهار	عربی	۴
۹	خواسته‌های عراق مبنی بر خروج سفیر ایران	۲۰ ۱۲ ۵۸	واشنگتن پست	انگلیسی	۴
۱۰	اخراج سفیر ایران از بغداد	۲۰ ۱۲ ۵۸	واشنگتن پست	انگلیسی	۴
۱۱	جراحت سطحی عضو کادر رهبری عراق در انفجار بمب	۱۳ ۱ ۵۹	نیویورک تایمز	انگلیسی	۴
۱۲	بغداد، تهران را به دست داشتن در حادثه دانشگاه مستنصریه متهم کرد	۱۴ ۱ ۵۹	التهار	عربی	۴
۱۳	اقدام تلافی جویانه عراق در اخراج یک ایرانی	۱۸ ۱ ۵۹	نیویورک تایمز	انگلیسی	۴
۱۴	اخراج هزاران ایرانی از عراق	۱۸ ۱ ۵۹	تایمز	انگلیسی	۴
۱۵	اخراج هفت هزار ایرانی، آماده باش نظامیان ایران و عراق	۱۹ ۱ ۵۹	وال استریت ژورنال	انگلیسی	۴
۱۶	همه‌هنگ نمودن حملات بعث علیه ایران	۱۹ ۱ ۵۹	گاردین	انگلیسی	۴
۱۷	نزدیک تر شدن عراق به جنگ	۱۹ ۱ ۵۹	گاردین	انگلیسی	۴
۱۸	تهدید عراق علیه مرزهای غربی ایران و گرفتاری جدید برای ایران	۱۹ ۱ ۵۹	کریستین مانیتور	انگلیسی	۴
۱۹	هشدار تعقیب شدید به عراقی‌ها	۲۳ ۱ ۵۹	فاینشال تایمز	انگلیسی	۴
۲۰	اخراج ۲۰۰۰۰ ایرانی در پی درگیری‌های مرزی ایران با عراق	۲۲ ۱ ۵۹	واشنگتن پست	انگلیسی	۴
۲۱	ظهور عراق در صحنه اوپک به عنوان یک قدرت میانه رو	۲۳ ۱ ۵۹	واشنگتن پست	انگلیسی	۴
۲۲	طرح‌های عراق برای تسخیر میادین نفتی ایران	۲۳ ۱ ۵۹	مورینگ استار	انگلیسی	۴
۲۳	اخطار حملات تعقیب شدید ایران به عراق	۲۳ ۱ ۵۹	دیلی تلگراف	انگلیسی	۴
۲۴	بهره‌گیری عراق از یک فرصت برای دستیابی به رهبری اعراب	۲۴ ۱ ۵۹	نیویورک تایمز	انگلیسی	۴
۲۵	نگرش عراق به نفت به عنوان یک سلاح جدید در درگیری علیه ایران	۲۶ ۱ ۵۹	وال استریت ژورنال	انگلیسی	۴
۲۶	تبعید تجار توسط حکام عراق با حيله و نیرنگ	۲۷ ۱ ۵۹	گاردین	انگلیسی	۴
۲۷	وقوع انفجار در مقابل وزارت تبلیغات عراق و بازداشت یک ایرانی	۲ ۲ ۵۹	السفیر	عربی	۴

ادامه جدول ۶) اخبار مربوط به بسترهای سیاسی داخلی در عراق

ردیف	اخبار مربوط به بسترهای سیاسی داخلی در عراق	تاریخ	منبع	زبان	رویکرد
۲۸	آغاز دیدار ملک حسین از عراق و ملاقات محرمانه با صدام حسین	۲۸ ۲ ۵۹	السفیر	عربی	۴
۲۹	گزارش عراق در مورد تحویل اسلحه به حزب الدعوة و تکذیب آن توسط جنبش امل	۲۸ ۲ ۵۹	النهار	عربی	۴
۳۰	سخنان وزیر امور خارجه عراق درباره ی رابطه ی عراق با ایران	۳۱ ۳ ۵۹	الحوادث	عربی	۴
۳۱	وزیر خارجه عراق در مصاحبه با الحوادث: نمی خواهیم ژاندارم منطقه باشیم و رابطه ما با ایران منوط به دو شرط است	۳۱ ۳ ۵۹	الحوادث	عربی	۴
۳۲	بغداد: اعضای حزب الدعوة در ایران و یک کشور عربی آموزش دیده اند	۶ ۴ ۵۹	الشعب	عربی	۴
۳۳	عراق برای تثبیت گام های خود به عنوان قدیمی ترین نیروی خلیج (فارس) مجدداً به ایران حمله می کند	۲۰ ۴ ۵۹	الاحرار	عربی	۴
۳۴	جنبش عراقی ها مبنی بر کودتای سال ۱۹۶۸ حزب بعث و تبریک به رئیس جمهور	۲۷ ۴ ۵۹	نیویورک تایمز	انگلیسی	۴
۳۵	پاسخ عراق به حملات تبلیغاتی در مورد برنامه هسته ای این کشور	۱۴ ۵ ۵۹	الشرق الوسط	عربی	۴
۳۶	گرامی باد انرژی هسته ای عراق	۱۵ ۵ ۵۹	الزمنه العربیه	عربی	۴
۳۷	سوخت اتمی برای عراق	۱۷ ۵ ۵۹	واشنگتن پست	انگلیسی	۴
۳۸	طرح ایجاد سه تونل زیر گذر در دجله	۲۷ ۵ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۴
۳۹	کشته شدن ۵۹ نفر (اکثرآکودکان) در اثر وحشت در تئاتر	۲۵ ۵ ۵۹	واشنگتن پست	انگلیسی	۴
۴۰	اتهام یک مقام عراقی به کمونیست های این کشور در خیانت به مردم	۲۸ ۵ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۴
۴۱	سه شرط برای برقراری روابط با ایران	۲ ۶ ۵۹	النهار	عربی	۴
۴۲	هانی الحسن در بغداد	۲۳ ۶ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۴
۴۳	انفجار دو ایستگاه نفتی در شمال عراق	۲۶ ۶ ۵۹	الازمنه العربیه	عربی	۴
۴۴	عراق، پاره کردن قرارداد خود با ایران و به استقبال خطر ناآرامی رفتن	۲۷ ۶ ۵۹	کریستین مانیتور	انگلیسی	۴
۴۵	عراق، لغو پیمان مرزی با ایران	۲۷ ۶ ۵۹	واشنگتن پست	انگلیسی	۴
۴۶	عراق و محکوم کردن موافقت نامه ی مرزی سال ۱۹۷۵ با ایران	۲۷ ۶ ۵۹	نیویورک تایمز	انگلیسی	۴
۴۷	فسخ قرارداد با ایران به وسیله عراق	۲۷ ۶ ۵۹	فاینشال تایمز	انگلیسی	۴
۴۸	خطر جنگ ایران و عراق پس از فسخ موافقت نامه مرزی	۲۷ ۶ ۵۹	تایمز	انگلیسی	۴
۴۹	اعلام عراق مبنی بر تسلط کامل خود بر شط العرب	۲۸ ۶ ۵۹	الانوار	عربی	۴
۵۰	تحولات هشدار دهنده در جنگ ایران و عراق	۲۸ ۶ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۴
۵۱	وارد صحنه شدن آیت الله خمینی (ره) با وخامت جنگ	۲۸ ۶ ۵۹	تایمز	انگلیسی	۴
۵۲	اجرای مقررات جدید آبراه توسط عراق به دنبال تشدید اختلافات	۲۸ ۶ ۵۹	فاینشال تایمز	انگلیسی	۴
۵۳	نتایج انتخابات شورای قانون گذاری کردستان عراق	۳۱ ۶ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۴

اوئیس ویک و السیاسه هر کدام ۱ عنوان خبری با این رویکرد دارند.

- بررسی اخبار مربوط به بسترهای بین‌المللی جنگ ایران و عراق

فراوانی و درصد وجود این نوع اخبار: بر اساس مطالعه انجام شده در رابطه با رویکردهای خبری در مطبوعات مورد مطالعه، ۴۳ خبر از ۲۴۷ خبر مورد مطالعه به بسترهای بین‌المللی جنگ ایران و عراق می‌پردازد که حدوداً ۱۷/۵ درصد از کل اخبار را شامل می‌شود.

محتوای اخبار: این اخبار منعکس‌کننده بسترهای بین‌المللی است که در زمینه‌سازی آغاز جنگ سهم به‌سزایی داشته‌اند. از جمله محورهای خبری در این رابطه که نقش کلیدی ایفا می‌کند، بحث‌هایی است که به انزوای ایران در جامعه بین‌المللی به دلیل رویکردهای انقلابی اولیه و از سوی دیگر به گستردگی روابط خارجی عراق در منطقه و جامعه بین‌المللی می‌پردازد. از جمله محورهای خبری که در عناوین خبری مورد مطالعه را در نظر دارد، موارد زیر است: تمایل عراق به غرب، کمک عراق به آمریکا در خاورمیانه، ساخت بمب اتم در عراق و کمک‌های ایتالیا و فرانسه، حمایت مقامات آمریکایی از مخالفان دولت ایران، خریدهای نظامی عراق از جامعه بین‌الملل بالخصوص آمریکا، معامله‌های کلان عراق با غربی‌ها جهت خرید هواپیما، جت و موتور کشتی، ورود نیروهای واکنش سریع آمریکا به خلیج عمان، دیدارهای مختلف سیاسی از جمله دیدار عزت ابراهیم از ایتالیا و طارق عزیز از مصر.

از جهت تاریخ انتشار: نحوه پراکندگی تاریخی این اخبار نیز همانطور که در جدول شماره ۸ مشاهده می‌شود، در سال ۱۳۵۹ و در سه ماه آخر (تیر، مرداد و شهریور) متمرکز است و صد در صد این اخبار در سال ۵۹ متمرکز است.

منبع منتشرکننده اخبار: ۱۱ منبع خبری عناوین خبری در این رابطه مطرح کرده‌اند که از این میان الشرق الاوسط با ۱۱ عنوان خبری در راس قرار دارد و پس از آن واشنگتن پست با ۵ عنوان و نیویورک تایمز با ۴ عنوان در مرتبه بعدی قرار دارند. کریستین مانیئور، الازمنه العربی و تایمز هر کدام با ۲ عنوان خبری و الازمنه العربی، نیشن، السیاسه، اکونومیست و فاینشال تایمز هر کدام با ۱ خبر قرار دارند.

در انتشار این دسته از اخبار است که با ۱۷ عنوان خبری در ۸ منبع خبری، ۳۲٪ از کل عناوین خبری با این رویکرد را به خود اختصاص داده‌اند.

- بررسی اخبار مربوط به بسترهای منطقه‌ای جنگ ایران و عراق

فراوانی و درصد وجود این نوع اخبار: بر اساس مطالعه انجام شده در رابطه با رویکردهای خبری در مطبوعات مورد مطالعه، ۴۰ خبر از ۲۴۷ خبر مورد مطالعه به بسترهای منطقه‌ای جنگ ایران و عراق می‌پردازد که حدوداً ۱۶/۲ درصد از کل اخبار را شامل می‌شود.

محتوای اخبار: این اخبار منعکس‌کننده بسترهای منطقه‌ای است که در زمینه‌سازی آغاز جنگ سهم به‌سزایی داشته‌اند. از جمله محورهای خبری در این رابطه که نقش کلیدی ایفا می‌کند، بحث‌هایی است که پدیده قومیت‌ها خصوصاً قوم عرب را در منطقه بسیار پررنگ می‌کند. از جمله محورهای خبری که در عناوین خبری مورد مطالعه روشن است موارد زیر است:

درخواست مکتوب اعراب از حکومت ایران در رابطه با جزایر سه گانه، اتحاد رهبران اعراب در رابطه با بحث نفت و حرکت‌های ضد اسرائیلی و متعاقب آن بحث اتحاد بالقوه دنیای عرب در خاورمیانه، بحث حقوق ملت عربستان در رابطه با استان خوزستان، رابطه عراق و سعودی‌ها، حمایت ۸ کشور عرب از عراق و عربستان، تهدید اسرائیل در رابطه با دانش هسته‌ای در عراق، بغداد و کنترل بر شط العرب و بحث سربازان مصری در کنار عراقی‌ها در جنگ با ایران.

از جهت تاریخ انتشار: نحوه پراکندگی تاریخی این اخبار نیز همانطور که در جدول مشاهده می‌شود، در سال ۱۳۵۸ هفت خبر حدود ۱۹ درصد از اخبار همان سال و در سال ۵۹ نیز ۳۳ خبر معادل ۱۶ درصد از اخبار همان سال می‌باشد.

منبع منتشرکننده اخبار: ۱۴ منبع خبری عناوین خبری در این رابطه مطرح کرده‌اند که از این میان الشرق الاوسط با ۸ عنوان خبری و کریستین مانیئور با ۶ عنوان و واشنگتن پست با ۵ عنوان بالاترین میزان انعکاس اخبار در این زمینه را داشتند. پس از آنها نیویورک تایمز، فاینشال تایمز و اکونومیست هر کدام با ۳ عنوان خبری و الازمنه العربی و السفير با ۲ عنوان خبری، قرار دارند. بیزینس ویک، العمل،

جدول (۷) اخبار مربوط به بسترهای منطقه ای جنگ ایران و عراق

ردیف	اخبار مربوط به بسترهای منطقه ای جنگ ایران و عراق	تاریخ	منبع	زبان	رویکرد
۱	درخواست های مکتوب عرب ها و موضع حکومت ایران در قبال آن	۳۳ ۳ ۵۸	الازمنه العربیه	عربی	۶
۲	به کارگیری ثروت های نفتی برای "شدت بخشیدن" به تهاجم ضد اسرائیلی	۱۰ ۷ ۵۸	واشنگتن پست	انگلیسی	۶
۳	عراق و تشویق رهبران عرب در به کارگیری نفت به عنوان یک سلاح	۳۰ ۸ ۵۸	نیویورک تایمز	انگلیسی	۶
۴	ایران و عراق آماده رویارویی بر سر جزایر سه گانه ی خلیج (فارس)	۳۰ ۸ ۵۸	کریستین مانیتور	انگلیسی	۶
۵	به خطر افتادن ثبات خلیج (فارس) به دلیل چشم دوختن عراق به جزایر	۳۰ ۸ ۵۸	کریستین مانیتور	انگلیسی	۶
۶	اوج گیری عراق	۷ ۱۰ ۵۸	واشنگتن پست	انگلیسی	۶
۷	نتیجه ترس، یک اتحاد بالقوه در خاورمیانه	۲۷ ۱۲ ۵۸	بیزینس ویک	انگلیسی	۶
۸	حمله بغداد به سیاست ایران و مطالبه مجدد جزایر سه گانه	۵ ۱ ۵۹	العمل	عربی	۶
۹	تهدید عراق نسبت به جزایر استراتژیک	۲۰ ۱ ۵۹	فاینشال تایمز	انگلیسی	۶
۱۰	تهدید جنگی عراق در دشمنی با ایران بر سر جزایر	۲۰ ۱ ۵۹	تایمز	انگلیسی	۶
۱۱	تلاش عراق برای رسیدن به رهبری اعراب	۲۱ ۱ ۵۹	کریستین مانیتور	انگلیسی	۶
۱۲	حمایت کشورهای عرب حاشیه خلیج فارس از عراق در درگیری ها	۲۱ ۱ ۵۹	فاینشال تایمز	انگلیسی	۶
۱۳	از دست رفتن دوستان عرب ایران و خشم همه این کشورها	۲۳ ۱ ۵۹	اکونومیست	انگلیسی	۶
۱۴	در پس درگیری های ایران و عراق: نبرد برای در دست داشتن کنترل خلیج	۲۶ ۱ ۵۹	کریستین مانیتور	انگلیسی	۶
۱۵	شهادت یکی دیگر از رهبران شیعه	۳۰ ۱ ۵۹	اکونومیست	انگلیسی	۶
۱۶	تنش های بین ایران و عراق احتمال یک تغییر قابل توجه در خاورمیانه	۱ ۲ ۵۹	اویشن ویک	انگلیسی	۶
۱۷	عراق: به مطالبه جزایر اکتفا نمی کنیم، بلکه حقوق ملت عربستان (استان خوزستان) را نیز مطالبه می کنیم	۲ ۲ ۵۹	السفیر	عربی	۶
۱۸	پایان دیدار ملک حسین از عراق ملک حسین: با تمام قوا از صدام حسین حمایت می کنیم	۲۹ ۲ ۵۹	السفیر	عربی	۶
۱۹	عراق می تواند جای ایران را بگیرد؟	۴ ۵ ۵۹	اکونومیست	انگلیسی	۶
۲۰	کشته شدن فرستاده عراق و زخمی شدن دو تن دیگر در انفجار بحرین	۶ ۵ ۵۹	واشنگتن پست	انگلیسی	۶

ادامه جدول (۷) اخبار مربوط به بسترهای منطقه ای جنگ ایران و عراق

ردیف	اخبار مربوط به بسترهای منطقه ای جنگ ایران و عراق	تاریخ	منبع	زبان	رویکرد
۲۱	دیدار حاکم عراق با سعودی ها در چارچوب نزدیکی روابط	۱۵ ۵ ۵۹	واشنگتن پست	انگلیسی	۶
۲۲	انفجار آپارتمان دیپلماتیک عراقی در ابوظبی، هدف از انفجار، مشغول کردن عراق و ایران به یکدیگر	۱۵ ۵ ۵۹	واشنگتن پست	انگلیسی	۶
۲۳	پایان دیدار موفقیت آمیز و پر بار صدام حسین از عربستان	۱۶ ۵ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۶
۲۴	حمایت ۸ کشور عربی از تصمیمات عراق و عربستان	۱۷ ۵ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۶
۲۵	اسرائیل اشاره می کند که چنانچه عراق تحقیقات اتمی خود را دنبال کند دست به اقدام شدید خواهد زد	۲۷ ۵ ۵۹	نیوزویک	انگلیسی	۶
۲۶	عراق، با اشاره به مخفی گاه اسلحه، سفارت سوریه را می بندد و به نمایندگان این کشور دستور دارد که کشور را ترک کنند	۲۸ ۵ ۵۹	واشنگتن پست	انگلیسی	۶
۲۷	بحران شدید در روابط سوریه و عراق، بغداد: اخراج اعضای سفارت سوریه در عراق به اتهام نگهداری اسلحه و مواد منفجره	۲۸ ۵ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۶
۲۸	پاسخ ملایم سوریه نسبت به اتهامات عراق در مورد کشف مواد منفجره در سفارت آن کشور در بغداد	۲۹ ۵ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۶
۲۹	دولت امارات جزایر سه گانه را می خواهد	۳۱ ۵ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۶
۳۰	درخواست باز پس گیری جزایر سه گانه توسط امارات متحده عربی	۳۱ ۵ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۶
۳۱	وخیم تر شدن روابط سوریه عراق با اخراج دیپلماتیک ها، حضور کادار سوریه در تلویزیون	۲ ۶ ۵۹	نیویورک تایمز	انگلیسی	۶
۳۲	شدت گرفتن جنگ ایران و عراق، اعلام عراق مبنی ر آزاد سازی سرزمین اشغالی خود، عراق خواستار اصلاح توافقنامه شط العرب می شود	۲۱ ۶ ۵۹	مکالمه محرمانه	عربی	۶
۳۳	ورود یک مقام مسئول الجزایری به بغداد	۲۳ ۶ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۶
۳۴	از سرگیری میانجیگری عرفات میان ایران و عراق	۲۴ ۶ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۶
۳۵	حضور سربازان مصری در کنار نیروهای عراق در جنگ با ایران	۲۶ ۶ ۵۹	الازمنه العربیه	عربی	۶
۳۶	فسخ قرارداد مرزی ۱۹۷۵ الجزایر توسط عراق، توقف کمک ایران به کردها	۲۷ ۶ ۵۹	نیویورک تایمز	انگلیسی	۶
۳۷	قرارداد سال ۱۹۷۵ دلیل اختلاف ایران و عراق	۳۱ ۶ ۵۹	کریستین مانیتور	انگلیسی	۶
۳۸	درگیری روبه گسترش ایران عراق نفت را مورد تهدید قرار می دهد	۳۱ ۶ ۵۹	فایننشال تایمز	انگلیسی	۶
۳۹	نبرد ایران و عراق بر سر کنترل آبراه حیاتی نفت	۳۱ ۶ ۵۹	تایمز	انگلیسی	۶
۴۰	بغداد به جهان اعلام کرد: کنترل شط العرب را به دست گرفتیم	۳۱ ۶ ۵۹	السیاسه	انگلیسی	۶

جدول ۸) اخبار مربوط به بسترهای بین المللی جنگ ایران و عراق

ردیف	بررسی اخبار مربوط به بسترهای بین المللی جنگ ایران و عراق	تاریخ	منبع	زبان	رویکرد
۱	کناره گیری عراق از شوروی و تجدید پیوند با غرب	۱۴ ۱۱ ۵۷	واشنگتن پست	انگلیسی	۵
۲	هشدار بازرگانان عرب به آمریکا در مورد عواقب بلوکه کردن دارایی های نقدی و اقتصادی ایران	۶ ۹ ۵۸	الازمنه العربیه	عربی	۵
۳	هراس عراقی ها از دوستان روسی	۱۴ ۱۱ ۵۸	آبزور	انگلیسی	۵
۴	کمک عراق به آمریکا در خاور میانه با یک طرح شگفت آور	۲۶ ۱۱ ۵۸	کریستین مانیتور	انگلیسی	۵
۵	استقبال لوموس از آزمایش عراق	۲۹ ۱۱ ۵۸	نیویورک تایمز	انگلیسی	۵
۶	نزدیک شدن عراق به غرب به دلیل تهاجم (شوروی) به افغانستان	۶ ۱۲ ۵۸	یواس نیوز	انگلیسی	۵
۷	تدارکات عراق با تجهیزات اتمی ایتالیا	۲۹ ۱۲ ۵۸	واشنگتن پست	انگلیسی	۵
۸	تکذیب دستیابی عراق به توانایی ساخت بمب (اتم) از سوی مقام های ایتالیایی	۲۹ ۱۲ ۵۸	نیویورک تایمز	انگلیسی	۵
۹	مشورت ایتالیا با آمریکا درباره فروش تجهیزات اتمی به عراق	۳۰ ۱۲ ۵۸	نیویورک تایمز	انگلیسی	۵
۱۰	به چالش کشیده شدن معامله هسته ای عراق	۳ ۱ ۵۹	نیویورک تایمز	انگلیسی	۵
۱۱	ایتالیایی ها در عراق برای مذاکرات اتمی	۱۱ ۱ ۵۹	نیویورک تایمز	انگلیسی	۵
۱۲	مقامات آمریکایی گویند که عراق، ایرانیان خواهان برکناری آیت الله خمینی را پناه می دهد	۲۱ ۱ ۵۹	نیویورک تایمز	انگلیسی	۵
۱۳	ملحق شدن احتمالی آمریکا به خصومت های ایران و عراق	۲۳ ۱ ۵۹	مورینگ استار	انگلیسی	۵
۱۴	برتری نظامی عراق در مواجهه با ایران	۲۴ ۱ ۵۹	نیویورک تایمز	انگلیسی	۵
۱۵	پیشنهاد ربودن (امام) خمینی از سوی یک سناتور آمریکایی	۲ ۲ ۵۹	السفیر	عربی	۵
۱۶	قدرت نمایی آمریکا در خلیج (فارس)، شکست عملیات طیس، در حال مشکل گروگان های آمریکایی در تهران ادامه دارد	۴ ۴ ۵۹	الازمنه العربی	عربی	۵
۱۷	ورق بازی با عراق	۲۸ ۴ ۵۹	نیشن	انگلیسی	۵
۱۸	خشم اسرائیل از ارسال اورانیوم به عراق توسط فرانسه	۲۹ ۴ ۵۹	واشنگتن پست	انگلیسی	۵
۱۹	افتتاح ارتباط هوایی پکن ... بغداد	۵ ۵ ۵۹	نیویورک تایمز	انگلیسی	۵
۲۰	اشاره فرانسه به روابط هسته ای با عراق	۸ ۵ ۵۹	واشنگتن پست	انگلیسی	۵
۲۱	نگرانی اسرائیل از روابط هسته ای فرانسه با عراق	۹ ۵ ۵۹	کریستین مانیتور	انگلیسی	۵
۲۲	تأیید آمریکا برای خرید چهار فروند فریگیت توسط عراق	۱۰ ۵ ۵۹	کریستین مانیتور	انگلیسی	۵
۲۳	آمریکا اجازه فروش ۸ موتور جنرال الکتریک برای کشتی های جنگی عراق را صادر خواهد کرد	۱۰ ۵ ۵۹	وال استریت ژورنال	انگلیسی	۵
۲۴	اخراج دو دیپلمات عراقی توسط اتریش پس از انفجار	۱۰ ۵ ۵۹	تایمز	انگلیسی	۵
۲۵	نقشه بمب گذاری در برلین غربی نقشه ماموران عراقی بود	۱۱ ۵ ۵۹	واشنگتن پست	انگلیسی	۵

ادامه جدول ۸) اخبار مربوط به بسترهای بین‌المللی جنگ ایران و عراق

ردیف	بررسی اخبار مربوط به بسترهای بین‌المللی جنگ ایران و عراق	تاریخ	منبع	زبان	رویکرد
۲۶	عدم توجه به اعتراضات در فروش موتور کشتی‌های جنگی به عراق	۱۱ ۵ ۵۹	واشنگتن پست	انگلیسی	۵
۲۷	شرکت بویینگ و فروش چهار فروند جت به عراق	۱۳ ۵ ۵۹	نیویورک تایمز	انگلیسی	۵
۲۸	یک جاسوس دو جانبه در ماجرای انفجار بمب در وین	۱۳ ۵ ۵۹	تایمز	انگلیسی	۵
۲۹	امکان فروش جت‌ها به عراق توسط آمریکا علیرغم مسئله تروریسم	۱۵ ۵ ۵۹	نیویورک تایمز	انگلیسی	۵
۳۰	بغداد در پی معامله ۲۰۰ میلیون دلاری خرید هواپیماهای ترابری	۱۵ ۵ ۵۹	واشنگتن پست	انگلیسی	۵
۳۱	حمله شدید عراق به آلمان غربی و انگلیس	۱۶ ۵ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۵
۳۲	بهبود روابط آمریکا و عراق	۱۷ ۵ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۵
۳۳	بهبود روابط آمریکا و عراق بررسی فروش هواپیماهای بویینگ از سوی آمریکا به عراق	۱۷ ۵ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۵
۳۴	تهدید ایران مبنی بر فراخوانی سفیر خود از شوروی در رابطه با مساله (تأمین تسلیحات عراق)	۱۸ ۵ ۵۹	واشنگتن پست	انگلیسی	۵
۳۵	هشدار نماینده ایران به مسکو درباره ارسال سلاح به عراق	۱۸ ۵ ۵۹	نیویورک تایمز	انگلیسی	۵
۳۶	برخورد شدید پلیس آمریکا با تظاهر کنندگان ایرانی	۱۸ ۵ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۵
۳۷	افزایش مخالفت با فروش هواپیماهای ترابری به عراق	۲۰ ۵ ۵۹	اوییشن ویک	انگلیسی	۵
۳۸	بمب عراقی	۲۰ ۵ ۵۹	تایم	انگلیسی	۵
۳۹	۴۵ میلیون دلار هزینه عملیات نظامی ناکام آمریکا علیه ایران	۲۶ ۵ ۵۹	السیاسه	عربی	۵
۴۰	طرح آمریکا در تهاجم به ایران	۲۷ ۵ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۵
۴۱	حمایت الجزایر از تصمیم عربستان و عراق، حمایت الجزایر از اجرای برنامه صلح آمیز هسته‌ای عراق	۲۸ ۵ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۵
۴۲	ورود نیروی واکنش سریع آمریکا به خلیج عمان	۳۰ ۵ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۵
۴۳	تأکید جدید واشنگتن در مورد انجام اقدام نظامی علیه ایران در صورت عدم آزادی قریب الوقوع گروگان‌ها	۳۰ ۵ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۵
۴۴	قرارداد ۹۶۰ میلیون دلاری عراق با شرکت‌های فرانسوی	۳۰ ۵ ۵۹	وال استریت	انگلیسی	۵
۴۵	آشفتگی دولت بن در رابطه با مسئله عراق، دستگیری عراقی‌ها پس از نزاع، اعتراض اتحادیه پلیس	۳۰ ۵ ۵۹	نیویورک تایمز	انگلیسی	۵
۴۶	ترور در لباس دیپلماتیک	۳۱ ۵ ۵۹	نیویورک	انگلیسی	۵
۴۷	موافقت عراق با ابتکار عمل جامعه اروپا در خصوص حل مساله خاورمیانه	۳۱ ۵ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۵
۴۸	صرف نظر آمریکا از فروش جت‌های مسافری	۸ ۶ ۵۹	نیویورک تایمز	انگلیسی	۵
۴۹	ممانعت آمریکا از فروش جت‌های بویینگ به خطوط هوایی عراق	۸ ۶ ۵۹	واشنگتن پست	انگلیسی	۵
۵۰	گریز از تروریسم	۸ ۶ ۵۹	اکونومیست	انگلیسی	۵

ادامه جدول ۸) اخبار مربوط به بسترهای بین المللی جنگ ایران و عراق

ردیف	بررسی اخبار مربوط به بسترهای بین المللی جنگ ایران و عراق	تاریخ	منبع	زبان	رویکرد
۵۱	رد درخواست عراق در مورد خرید ۵ فروند هواپیمای بوئینگ از سوی آمریکا	۱۰ ۶ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۵
۵۲	تأکید ایران، فرانسه و لوکزامبورگ به زنده بودن امام موسی صدر و تکذیب لیبی از حضور وی در یک اردوگاه صحرایی	۱۹ ۶ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۵
۵۳	اخراج یک دانشجوی دختر ایرانی	۲۱ ۶ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۵
۵۴	دیدار عزت ابراهیم از ایتالیا، ایتالیا حقوق مشروع فلسطین را برای عراق تأکید می کند	۲۳ ۶ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۵
۵۵	جواب کمیسیون خارجی مجلس به نامه آمریکا	۲۴ ۶ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۵
۵۶	روزنامه پروادا آمریکا را از حمله مجدد به ایران بر حذر داشت	۲۶ ۶ ۵۹	الازمنه العربیه	عربی	۵
۵۷	چگونگی تهدید درگیری ایران و عراق بر غرب	۲۸ ۶ ۵۹	فایننشال تایمز	انگلیسی	۵
۵۸	دیدار طارق عزیز از مسکو	۳۱ ۶ ۵۹	الشرق الاوسط	عربی	۵

- بررسی روزنامه های پر خبر در رابطه با انواع رویکردهای مورد مطالعه

با توجه به بررسی های انجام شده در رابطه با انواع رویکردهای خبری در چند روزنامه پر خبر که از جمله مهمترین آنها الشرق الاوسط، نیویورک تایمز، واشنگتن پست، کریستین ساینس و تایمز می باشد، اطلاعات زیر استخراج شده است:

الشرق الاوسط: این روزنامه با داشتن ۳۹ عنوان خبری در مقایسه با سایر روزنامه ها در ردیف اول جدول از نظر تعداد خبر قرار دارد. اما نکته مهم در رابطه با اخبار این روزنامه این است که، فراوانی تعداد خبر و انتشار اخبار مربوطه از ماههای پایانی صورت گرفته است. به گونه ای که تنها در فاصله دو ماه مرداد و شهریور ۱۳۵۹، ۴۲ عنوان خبری در آن دیده می شود. در صورتی که ضعف در جمع آوری اخبار وجود نداشته باشد، با توجه به موقعیت روزنامه الشرق الاوسط که روزنامه ای عربی و متعلق به دولت عراق بوده است، این موضوع چندان دور از انتظار نیست. در واقع تمرکز فراوان اخبار در یک دوره زمانی دو ماهه، جریان درج اخبار را به مانور بیش از جنگ شبیه کرده است که با فرایند تبلیغاتی حکومت عراق نیز همخوانی دارد.

همانطور که در جدول شماره ۹ مشاهده می شود؛ بیشترین فراوانی خبر (۱۵ خبر)، مربوط به رویکرد بسترهای

بین المللی جنگ می شود. در این میان آمریکا، الجزایر، جامعه اروپا و ایتالیا به طور خاص از محورهای این دسته از اخبار می باشند که آمریکا با بیشترین فراوانی، محور خبری در این رویکرد می باشد. پس از آن اخبار بسترهای منطقه ای جنگ و اخبار جریان جنگ هر کدام با ۸ فراوانی قرار دارند، بعد آن به ترتیب رویکردهای خبری متمرکز بر بسترهای سیاسی داخلی دولت عراق (با ۵ فراوانی)، بسترهای سیاسی داخلی در ایران (با ۳ فراوانی) و بسترهای اجتماعی در ایران (با یک فراوانی) دیده می شود.

نیویورک تایمز: این روزنامه با داشتن ۳۴ عنوان خبری در مقایسه با سایر روزنامه ها در ردیف دوم جدول از بعد تعداد خبر قرار دارد. فراوانی تعداد خبر و پراکندگی اخبار درج شده در فاصله زمان مورد مطالعه از آذر ماه ۵۸ آغاز می شود و تا مهر ماه ۵۹ ادامه دارد. انتشار اخبار در فروردین ماه ۵۹ به اوج خود می رسد. در این ماه ۱۱ خبر از ۳۴ خبر کلی که در این روزنامه در رابطه با اخبار جنگ ایران و عراق درج شده است که حدود ۳۴ درصد کل اخبار در این دو سال در روزنامه نیویورک تایمز است که این اخبار متمرکز بر چند محور است؛ بحث توانایی های هسته ای عراق و معاملات هسته ای این کشور با سایر کشورها از جمله ایتالیا، انفجار در بغداد و درگیری دانش آموزان ایرانی و بغدادی، اخراج ایرانی ها از عراق، بحث رهبری عرب در منطقه و بررسی های نظامی و مقایسه توانایی های نظامی ایران و عراق از

* جداول مربوط به عناوین هر یک از روزنامه ها به دلیل حجم بالای جدول و کمبود جا در اینجا نیامده است.

جدول ۹) انواع رویکردهای خبری

ردیف	انواع رویکردهای خبری	الشرق الاوسط	نیویورک تایمز	واشنگتن پست	کریستین ساینس	تایمز
۱	بسترهای اجتماعی در ایران	۰	۰	۰	۰	۰
۲	بسترهای سیاسی در ایران	۳	۰	۴	۰	۰
۳	بسترهای اجتماعی در عراق	۱	۱	۰	۲	۰
۴	بسترهای سیاسی در عراق	۴	۸	۶	۳	۳
۵	بسترهای بین‌المللی جنگ	۱۵	۱۴	۸	۳	۱
۶	بسترهای منطقه‌ای جنگ	۸	۳	۶	۵	۲
۷	اخبار جنگ	۸	۸	۸	۰	۷
	جمع	۳۹	۳۴	۳۲	۱۳	۱۳

جمله محورهای بحث در این ماه بوده‌اند که مورد توجه نیویورک تایمز بوده است.

همانطور که در جدول مشاهده می‌شود؛ بیشترین فراوانی خبر مربوط به رویکرد بسترهای بین‌المللی در جنگ ایران و عراق با ۱۴ خبر می‌باشد. محورهای مورد توجه در این رویکرد متمرکز بر موارد زیر می‌باشد: رابطه عراق با ایتالیا، آمریکا، مسکو و پکن در رابطه با مباحثی چون معاملات هسته‌ای و دسترسی به تجهیزات هسته‌ای مربوطه، بررسی‌های نظامی و معاملات نظامی از جمله خریدهای نظامی دولت عراق از دوستان اروپایی، آمریکایی و آسیایی خود، از جمله خرید جت‌هایی از شرکت بوئینگ، خرید اسلحه از مسکو و ارتباط هوایی با پکن از طریق بغداد. پس از آن اخبار بسترهای سیاسی در عراق و اخبار جریان جنگ هر کدام با ۸ فراوانی وجود دارد که در جای خود قابل توجه‌اند. اگرچه اخبار مربوط به میزان پیشروی‌ها و مانورهای نظامی بیشتر جنبه اطلاع‌رسانی دارد اما نیویورک تایمز با انعکاس رویکردهای سیاسی داخلی در عراق، منعکس‌کننده اندیشه دولت عراق در حرکت‌های احتمالی آینده علیه ایران است. این در حالی است که الشرق الاوسط در این مرحله به رویکردهای منطقه‌ای، متمرکز شده است و تمایلات برون مرزی را در شکل‌گیری و آغاز جنگ احتمالی با ایران را به عنوان اهداف جنگ مطرح کرده است. بسترهای سیاسی داخلی جنگ در عراق با ۳ فراوانی و بسترهای اجتماعی در عراق با یک فراوانی در ردیف‌های پایانی جدول قرار دارد.

واشنگتن پست: این روزنامه با داشتن ۳۴ عنوان خبری در مقایسه با سایر روزنامه‌ها در ردیف سوم جدول از بعد تعداد خبر قرار دارد. اما نکته مهم در رابطه با اخبار این روزنامه، این است که، فراوانی تعداد خبر و انتشار اخبار مربوطه از مهرماه ۱۳۵۸ آغاز شده است و تا مهرماه ۱۳۵۹ ادامه یافته است. میزان پراکندگی اخبار در این ماهها متفاوت است. در اسفندماه ۵۸ تا پایان فرودین ماه ۵۹ میزان درج اخبار مربوطه به ۱۳ خبر می‌رسد که متمرکز به رویکردهای خبری از جمله سیاست‌های داخلی در ایران و عراق هر کدام با ۲ فراوانی، رویکرد بین‌المللی جنگ ایران و عراق با ۳ فراوانی و اخبار جنگ با بیشترین فراوانی (در این برهه از زمان) با ۵ خبر است. اخراج سفیر ایران و افزایش جنگ لفظی میان دو کشور، اخراج دو هزار ایرانی از عراق، ساخت بمب اتمی در عراق و معاملات اتمی با فرانسه و ایتالیا، انفجار بمب در بغداد و متهم نمودن ایران به دخالت در این بمب‌گذاری، آماده‌باش ایران و اعلام آیت‌الله خمینی به ارتش عراق برای کودتا علیه صدام از مهمترین محورهای خبری در این ماههای پر خبر در نشریه واشنگتن پست است.

همانطور که در جدول مشاهده می‌شود؛ بیشترین فراوانی خبر (۸ خبر)، مربوط به رویکردهای بسترهای بین‌المللی جنگ و اخبار جنگ می‌باشد. همانند اخبار درج شده در روزنامه نیویورک تایمز، محورهای خبری در این رویکرد متمرکز به رابطه معاملاتی عراق با کشورهای

و به ترتیب رویکرد خبری متمرکز بر بسترهای سیاسی داخلی دولت ایران با ۲ فراوانی، دیده می شود.

تایمز: این روزنامه با داشتن ۱۳ عنوان خبری در ردیف پنجم جدول از بعد تعداد خبر قرار دارد. پراکندگی اخبار در فاصله سال های مورد مطالعه از فروردین تا شهریور ماه سال ۱۳۵۹ است.

همانطور که در جدول مشاهده می شود؛ بیشترین فراوانی خبر (۷ خبر)، مربوط به رویکرد اخبار می باشد. پس از آن اخبار بسترهای سیاسی داخلی عراق با ۳ فراوانی و به ترتیب رویکرد خبری متمرکز بر بسترهای منطقه ای با ۲ خبر و بسترهای بین المللی با ۱ خبر قرار دارد.

بیشترین اخبار در فروردین ماه این سال با عناوین خبری چون اخراج هزاران ایرانی از عراق، تشدید اختلاف میان ایران و عراق، تهدید جنگی عراق در دشمنی با ایران بر سر جزایر، ایران: افزایش درگیری های مرزی با عراق با ورود تانک ها و آغاز آتش توپخانه ها می باشد.

جمع بندی

بررسی و تحلیل اطلاعات موجود براساس فنون نوین اطلاع رسانی، می تواند حقایق مهمی را از سطوح مختلف تبلیغاتی به دست دهد. در خصوص جنگ ایران و عراق، اطلاعاتی که در مطبوعات خارجی منتشر شده یکی از منابع مهم برای تحلیل این واقعه از منظر ناظران بیرونی است. بررسی و تحلیل این مطبوعات در دوره های مختلف براساس فن تحلیل محتوا، می تواند جریان های مختلف تبلیغاتی را در دوره های مختلف جنگ تحمیلی عیان سازد. در مقاله حاضر تلاش شد داده های خبری در دو سال ۱۳۵۷ - ۵۹ و در مقطع زمینه سازی، مورد تحلیل قرار گیرد. نتایج حاصله از این تحقیق می تواند محققین این حوزه مطالعاتی را در وقوف کامل بر جریانات تبلیغاتی در مورد جنگ عراق علیه ایران یاری دهد. بدیهی است انجام چنین تحقیقاتی در مقاطع دیگر جنگ، می تواند گام نوینی در عرصه تحقیقات دفاع مقدس باشد.

چون ایتالیا، فرانسه، آمریکا و شوروی است. از سویی دیگر واشنگتن تایمز به ارائه اخبار متعدد در رابطه با فرایند پیشروی ها و درگیری های مرزی دو طرف می پردازد. پس از آن اخبار بسترهای سیاسی داخلی در عراق و بسترهای منطقه ای، هر کدام با ۶ فراوانی قرار دارد. از مهمترین محورهای خبری در رویکرد سیاست داخلی عراق، طرح بحث لغو یک طرفه قرارداد مرزی میان ایران و عراق است که از سوی دولت عراق مطرح شده است و جو ارتباطی میان ایران و عراق را به طور کامل تحت الشعاع خود قرار داده است. در رابطه با رویکرد بسترهای منطقه ای نیز این روزنامه محورهای زیر را مطرح می کند: اوج گیری عراق در منطقه (با توجه به متحدان منطقه ای و عرب خود) رابطه عراق و سعودی ها، اختلافات با دولت سوریه در رابطه با انفجار در ابوظبی.

رویکرد خبری متمرکز بر بسترهای سیاسی داخلی دولت ایران با ۴ فراوانی دیده می شود. محورهای مورد نظر روزنامه واشنگتن پست در این رابطه متمرکز بر موارد زیر است: آماده باش دولت ایران به ارتش، ضعف ارتش ایران در منطقه و قدرت یافتن عراق در منطقه، تشویق ارتش عراق به کودتا از سوی آیت الله خمینی، قتل مقام عراقی و وخیم شدن بیشتر رابطه ایران و عراق. کریستین مانتور ساینس: این روزنامه با داشتن ۱۳ عنوان خبری در مقایسه با سایر روزنامه ها در ردیف چهارم جدول از بعد تعداد خبر قرار دارد. پراکندگی اخبار در فاصله سال های مورد مطالعه از مهرماه ۵۸ تا شهریور ماه ۵۹ است. تعداد اخبار در سال ۵۸، شش خبر و در سال ۵۹، هفت خبر می باشد.

همانطور که در جدول مشاهده می شود؛ بیشترین فراوانی خبر (۵ خبر)، مربوط به رویکرد بسترهای منطقه ای جنگ می باشد. محورهای مورد بحث در این رویکرد خبری عبارتند از: آمادگی برای رویارویی بر سر جزایر خلیج، به خطر افتادن ثبات خلیج به دلیل چشم دوختن عراق به جزایر سه گانه، نبرد برای کنترل بر خلیج فارس، تلاش عراق برای رسیدن به رهبری اعراب و قرارداد ۱۹۷۵ موضوع اختلاف میان اعراب و ایران.

پس از آن اخبار بسترهای سیاسی داخلی عراق و اخبار بسترهای بین المللی جنگ هر کدام با ۳ فراوانی قرار دارد،